

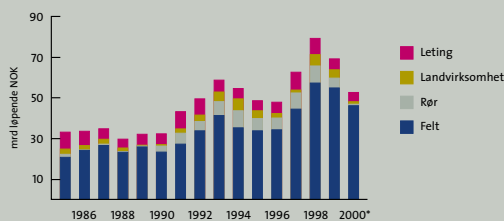
4

Petroleumsvirksomheten i norsk økonomi

Investeringer

Andre nøkkeltall

Figur 4.1 Investeringer 1985-2000.
(Kilde: Statistisk Sentralbyrå) *anslag

Utvinning og rørtransport av petroleum skaper store inntekter til rettighetshaverne og til staten. Samtidig legger virksomheten beslag på betydelige ressurser knyttet til utbygging og drift. I det følgende gis det en oversikt over ressursbruk og verdiskaping knyttet til utvinning og rørtransport av petroleum.

INVESTERINGER

I perioden 1985 til 1990 utgjorde investeringene i petroleumssektoren om lag 30 milliarder løpende kroner per år. Etter 1990 har investeringsnivået økt betydelig, og har spesielt vært på et høyt nivå i 1993 og i årene 1997-1999. Det høye investeringsnivået skyldes både store investeringer i nye felt og investeringer i nye gassrørledninger til kontinentet. I figur 4.1 er nivået på investeringene i petroleumsvirksomheten brutt ned i underkomponentene leting, petroleumsrelatert landvirksomhet, rør og felt.

Ved årsskiftet 2000/01 var følgende større felt og prosjekt på norsk sokkel i utbyggingsfasen: Huldra, Gullfaks Sør Fase 2, Snorre B, Grane, Tune, Ringhorne, Kvitebjørn, Tambar, Glitne og Valhall vanninjeksjon. Vi forventer at investeringene de nærmeste årene vil være lavere enn de senere års nivå. Når olje- og gassfeltene etterhvert tømmes og produksjonen på det enkelte felt avsluttes, vil det påløpe kostnader knyttet til fjerning eller etterbruk av installasjonene. Anslag for de årlige investeringene i petroleumssektoren frem til 2010 er gjengitt i figur 4.2.

Tallgrunnlaget i tabell 4.1 og 4.2 er hentet fra nasjonalregnskap og annen offentlig statistikk og følger definisjonene til Statistisk sentralbyrå. Verdiskaping og ressursbruk tilknyttet bore- og letevirksomhet, leverandørindustrien, samt raffinering og petrokjemisk industri er ikke inkludert i tallene.

Bruttoprodukt

Bruttoproduktet er et uttrykk for verdiskapingen i en sektor i løpet av et år, og er lik bruttoproduksjonsverdien fratrukket vareinnsatsen under produksjonen. Bruttonasjonalproduktet (BNP) er summen av bruttoproduktet i alle sektorer.

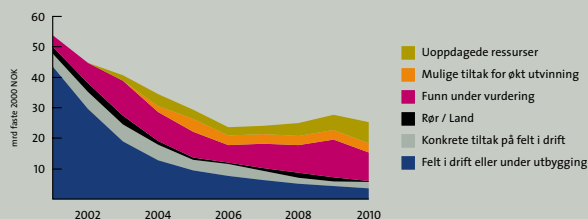
Eksportverdi

Eksportverdien anslås ved norsk grense. For eksportverdien av gass innebærer det verdien på sokkelgrensen. Eksportverdien av olje anslås ved lastebøyen ved båttransport og på sokkelgrensen ved rørtransport. Eksportverdien av rørtransport-tjenester er verdien av transporten i norskeide rørledninger fra norsk sokkel til terminaler i utlandet.

Påløpte investeringer

Totale påløpte investeringer er de samlede investeringene i sektorene utvinning og rørtransport, og inkluderer letekostnader og investeringskostnader på land direkte tilknyttet petroleumsvirksomheten.

Investeringene knyttet til norsk petroleumsvirksomhet utgjør en betydelig andel av de samlede investeringer i Norge. I perioden 1984 - 1990 svarte

Figur 4.2 Anslag for investeringer i felt og rør 2001-2010.
(Kilde: OED/Oljedirektoratet)

Tabell 4.1 Nøkkeltall i petroleumssektorene utvinning og rørtransport, mrd løpende kroner.
(Kilde: Statistisk sentralbyrå)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000*
Bruttoprodukt	101,3	108,5	108,8	114,0	163,9	177,0	126,7	178,7	310,9
Eksportverdi	98,7	105,7	108,5	115,4	160,1	167,7	123,2	167,1	299,6
Påløpte investeringer, i alt	49,6	57,5	54,6	48,1	47,5	61,9	78,7	66,4	53,6
Sysselsatte (1 000)	16,8	17,6	17,9	17,9	18,0	16,2	15,5	14,8	13,7

* Anslag

Tabell 4.2 Petroleumsvirksomheten i forhold til annen næringsvirksomhet. (Kilde: Statistisk sentralbyrå)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000*
Andel av BNP	12,9	13,2	12,9	12,3	16,1	16,1	11,4	15,0	22,2
Andel av samlet eksport	32,9	33,5	32,4	32,5	38,8	37,5	29,9	35,9	46,1
Andel av sysselsatte i alt	0,8	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6

* Anslag

investeringene i petroleumsvirksomheten til ca 30 prosent av de samlede investeringene i Fastlands-Norge. På begynnelsen av 90-tallet var forholdstallet betydelig høyere (65% i 1993). Dette var forårsaket både av en nedgang i investeringene i Fastlands-Norge og av en økning i investeringene i olje- og gassvirksomheten.

De senere årene har investeringene i Fastlands-Norge tatt seg opp, og for 2000 var forholdstallet i overkant av 25 prosent.

Sysselsetting

Sysselsettingen knyttet direkte til utvinning og rørtransport av råolje og naturgass er forholdsvis liten

og utgjør i underkant av en prosent av den samlede sysselsettingen i landet. Dersom vi inkluderer indirekte virkninger, vil sysselsettingstallene bli større enn det som er angitt i tabell 4.1. Se også kapittel 6 "Industri, sysselsetting og teknologiutvikling".

Totalformuen i petroleumssektoren

Totalformuen i petroleumssektoren er nå verdien av netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. I nasjonalbudsjettet for 2001 anslås totalformuen i petroleumssektoren til om lag 2050 milliarder 2001-kroner per 1.1.2001. Statens andel utgjør omlag 1870 milliarder 2001-kroner. Det er i beregningen benyttet en realdiskonteringsatts på fire prosent.

Det er viktig å understreke den betydelige usikkerheten som hefter ved slike beregninger. Dette gjelder anslag for fremtidige priser, valutakurs, kostnadsutvikling, produksjonsprofil og ressurser. Valg av diskonteringsrate vil også ha betydning.

Petroleumsfondet

Petroleumsfondet ble opprettet av Stortinget i 1990. De første reelle overføringene til fondet fant imidlertid ikke sted før i 1996 for regnskapsåret 1995.

Fondets inntektsside består av statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten, i tillegg til avkastningen fra fondet. Fondets utgifter består av bruken av petroleumsinntekter over

statsbudsjettet, dvs dekning av det oljekorrigerede underskuddet.

Formuen i petroleumsfondet har to formål. Å være en buffer som gir større handlefrihet i den økonomiske politikken dersom oljeprisen eller aktiviteten i fastlandsøkonomien svikter, samt å være et redskap for å håndtere de finansielle utfordringer knyttet til bl.a. en aldrende befolkning og samtidig avtakende petroleumsinntekter.

Ved utgangen av 2000 var petroleumsfondet kommet opp i 386 milliarder kroner. Dette utgjør om lag 28 prosent av brutto nasjonal produkt. Økningen i fondet fra utgangen av 1999 var på 164 milliarder kroner.